

Hajós János

1818—1899

1869-ben Erdélyből Budapestre költözött Hajós János és mindjárt arra törekedett, hogy a Budapesten letelepedett kisszámú, de lelkes unitáriusok templomot emeljenek.

Sokszor gyűjtötte össze hittestvéreit ennek a lelküket égető kérdésnek megoldására. Ezek közül a legnevezetesebb az 1873 évi június 15—17. napjain tartott konferencia, amelyet Hajós János elnöklete alatt tartottak s amelyen Budapestet Buzogány Áron, a kolozsvári E. K. Tanácsot Kovács János és Simén Domokos tanárok, Angliát Frethwell János, Amerikát Halle Eduárd és Southvich Emma képviselték és a központ ügyein kívül foglalkoztak a budapesti fiókegyház dolgaival is. 1875 június 20-án elkészítették a fiókegyház szabályzatát és felküldték Kolozsvárra. Ennek az értekezletnek elnöke gróf Bethlen volt, aki váratlanul meghalt s így az 1876. húsvét első napján megalakult fiókegyházközség Hajós Jánost választotta meg első gondnokául. Ezt a tisztét 1899-ben való nyugalomba vonulásáig viselte. Áldásteljes munkássága, buzdító szava segítette elő, hogy a fiókegyház 1881 szeptember 20-i határozattal anyaegyházközséggé alakult át. Első lelkészünkkel, Derzsi Károllyal való együttes munkájával indult meg a templom felépítésének nagy munkája. Akkor mondott le gondnoki tisztéről, mikor az már felépült. Hálás hittestvérei tiszteletbeli gondokká választották. A jegyzőkönyvi gondoki jelentések bizonyosságot tesznek arról, hogy Hajós János ezalatt a húsz év alatt, amit itt Budapesten töltött el, szívvel, tettel, áldozattal dolgozott azon, hogy Budapesten az unitá-

riusok templomot építhessenek. Szervező képessége, erős akarata meg is valósította álmát.

Mikor Budapestről Kolozsvárra költözött, ott is tevékenyen részt vett az egyházi életben, az egyházi tanács buzgó és munkás tagja volt. A központi Dávid Ferenc Egyletnek előbb alelnöke. Brassai bácsi halála után elnöke lett. Ezenkívül, mint a kolozsvári unitárius főiskola felügyelő gondnoka s a Baldácsy protestáns alapítvány igazgató tanácsának tagja lelkiismeretes buzgó tevékenységével és különösen utóbb említett munkájában felekezeti türelmével és tapintatával szerzett egyházunk ügyének jó barátokat.

Hajós János 1818 év december hó 13-án született Udvarhelyszéken. Iskoláit a kolozsvári unitárius gimnáziumban végezte. Jeles tanuló volt és mint diák Szent-Iványi Mihállyal, Kriza Jánossal és Gálfy Sándorral alapította az olvasó egyletet, amelynek jegyzője, később elnöke lett és Kriza János vezetése mellett szerkesztette s 1839-ben kiadta a „Remény” című zsebkönyvet, melybe költeményeket írt és fordított. 1848-ban, mint okleveles ügyvéd kezdte meg pályafutását. Az akkori időben megindult politikai mozgalmakban élénk részt vett. Beválasztották a városi képviselőtestületbe. A szabadságharcban a nemzetőrségben teljesített szolgálatot hadnagyi rangban és az Erdély részére 1849 februárban felállított országos fellebbviteli törvényszéknél előadóként szolgálta a közügyet. 1861-ben kormányzéki titkárrá nevezték ki. Az erdélyi földtehermentesítési ügyben kifejtett munkásságáért királyi tanácsossá nevezték ki. Később mint miniszteri tanácsos,

nyugalombavonulásáig szolgálta a földtehermentés ügyét. Nyugalombavonulásakor érdemei elismeréséül a Lipót-rend nagy keresztjével tüntették ki.

Hajós János tevékeny, buzgó munkása volt hazánknak, vallásoslelkű és szorgalmas híve egyházunknak.

Emlékezete legyen áldott.

Ujvári László.